

<https://doi.org/10.31891/2415-7929-2023-27-14>

УДК:822

МАКСИМОВА А. Я.

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ШЛЯХИ УТВОРЕННЯ НОВОЇ ЛЕКСИКИ У БРИТАНСЬКІЙ ПРЕСІ

У статті показано, що основними способами словотворення у британській пресі є словосполучення, телескопія, словоскладання, аффіксація, аббревіація, скорочення, розширення значення слова та конверсія. Проаналізовано 159 неологізмів британської преси з 2019–2023 роки. Визначено, що неологізми британської преси охоплюють всі сфери життєдіяльності людини побут, роботу, архітектуру, екологію, дозвілля, розваги, а також відмічено особливу роль COVID-19 у словотворенні неологізмів британської преси, що пов'язано з активним використанням ZOOM, а також життям та працею онлайн. Встановлено, що суспільно значимі події впливають на появу нових слів.

Ключові слова: неологізми, метафора, метонімія, аффіксація, аббревіація.

MAKSYMOVA A.

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

WAYS OF FORMING NEW VOCABULARY IN THE BRITISH PRESS

The article shows that the main methods of word formation in the British press are word combinations, telescoping, compounding, affixation, abbreviation, contraction, expansion of the meaning of a word, and conversion. The author analyzed 159 neologisms of the British press from 2019-2023. It was determined that the neologisms of the British press cover all spheres of human life: everyday life, work, architecture, ecology, leisure, entertainment, and the special role of COVID-19 in the word formation of neologisms of the British press, which is associated with the active use of ZOOM, as well as life and work online, was noted. It has been established that socially significant events influence the appearance of new words. It was determined that, from a structural point of view, a large number of new word combinations were formed according to the typical adjective plus noun model. The article shows that word combinations are formed by metaphorical and metonymic transfers of meaning. It was determined that the aging of the nation and the elderly are given a significant place in the phrases. It has been proven that word combinations have covered all spheres of human existence and are the main trend of word formation in the British press of 2019-2023. It has been established that another important direction of word formation is telescoping, which covers ecology, nutrition, architecture and everyday life. It is justified that word formations are used in trade, everyday life and the information sphere. It is shown that the abbreviation is used in social and political life, nutrition, financial sphere, information activities. The author noted that among the abbreviations there are acronyms. It is noted that among all the variety of neologisms of the British press, conversion is found. It is noted that affixation is also used in neologisms and the suffix ism, ing is used. Suffixation predominates in modern word formation, and prefixation is less common in the British press.

Key words: neologisms, metaphor, metonymy, affixation, abbreviation.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

Інтенсивні темпи технологічного розвитку вплинули на мову за різними аспектами. Діджиталізація є головною характеристикою 21 століття, що подвоїло швидкість словотвору в усіх сферах. Як наслідок, мова є живим та складним механізмом, що, з одного боку, перебуває у постійному русі, з іншого – зберігає ознаки стабільності та цілісності, будучи основним засобом комунікації. Очевидно, саме тому питання про мовну змінність, суть, чинники та тенденції мовної еволюції є та буде одним з центральних у лінгвістичній науці. Головною тенденцією сьогоденного розвитку є поява неологізмів. Отже, поява неологізмів – це цілком закономірний процес, що пов'язано з динамічним розвитком суспільства, зокрема, науки, техніки, медицини, туризму, освіти тощо. До того ж старі слова використовуються у новому значенні (тобто надаються нові значення наявним словам або словосполученням). Неологізми особливо корисні при виявленні нових винаходів, нових явищ та аналізі мовних тенденцій.

Аналіз досліджень та публікацій

Тема неологізмів, їх словниковий склад та закономірності їх розвитку завжди привертала увагу науковців. Серед українських науковців, що займаються вивчення українських неологізмів, слід відзначити В. Г. Гака, А. А. Потєбня, Л. П. Якубінського. Питання словотворення та функціонування неологізмів у англійській мові досліджують Ю. А. Зацний, Ф. І. Буслєв, М. В. Белозьорова, О. М. Головка. Особливості функціонування англійських неологізмів за різними сферами досліджують Д. В. Василенко (неологізми в англійській комп'ютерній лексиці), О. М. Головка (неологізми англійської мови), Н. А. Лаврова, А. Б. Семенчука (англійські неологізми пов'язані з терористичною діяльністю), О. Л. Чирвоного (англійські неологізми для електронних значень).

Усі вони зазначають, що англійська мова стрімко розвивається і в ній постійно з'являються нові слова і вирази. Лексика як найрухоміший пласт мови найбільш чуйно реагує на всі зміни в соціальній, культурній та інших сферах життя мовця колективу, адже саме слово є «дзеркалом життя». Таким чином,

словниковий склад мови динамічно оновлюється, що актуалізує потребу їх систематичного вивчення, зокрема, в британській пресі.

Формулювання цілей статті

Мета дослідження – здійснення класифікації неологізмів британської преси у 2019-2023 роках за способами словотворення.

Виклад основного матеріалу

Знання іноземної мови важливо для розбудови ефективної системи державного управління в Україні. Так, Анна Максимова зазначає, що від ефективності стратегічного управління у сфері державного управління та використання його управлінського потенціалу залежить сталий розвиток держави, забезпечення її національної сили та могутності, раціональне використання ресурсів для досягнення стратегічних цілей [3, с. 1]. Під час розвитку критичного мислення доцільним є запровадження зарубіжного досвіду. Зокрема, О. Головіна зазначає, що критичне мислення визнано основною компетентністю майбутнього, що пов'язано з трендом світового розвитку – переходом до інформаційного суспільства [2, с. 80].

Розвиток мови значною мірою зумовлений розвитком її словотвірної системи, становленням нових словотвірних моделей, зміною наявних, збільшенням або зменшенням їхньої продуктивності та багатьма іншими чинниками словотвірного процесу. Процес утворення нових слів віддзеркалює у мові потреби суспільства у вираженні нових понять, які є своєрідним продуктом розвитку науки, техніки, культури, суспільних відносин тощо. Причини виникнення нових слів лінгвісти пов'язують із новими відкриттями, поглибленням уявлення про раніше відомі факти та явища дійсності.

Нижче наведено класифікацію неологізмів британської преси за 2019 -2023 роки за способами творення у таблиці 1.

Таблиця 1.

Шляхи творення англійських неологізмів британської преси

№	Назва способу творення	Кількість
1	Словосполучення	76
2	Телескопія	35
2	Словоскладання	20
3	Аффікація	16
4	Абревіація	7
5	Скорочення	1
6	Конверсія	1
7	Розширення значення слова	1

Аналізуючи табл. 1, ми прийшли до висновку, що основним способом словотворення у британській пресі 2019-2023 років є словосполучення.

У британській пресі можна знайти такі приклади **словосполучень**:

book stuffing – автор, який сам публікує матеріал, оплата якого здійснюється за кожну сторінку;

anxiety economy – багатство створене шляхом виготовлення або продажу продуктів для зменшення переживання;

У зв'язку зі старінням нації найбільш популярними стали словосполучення люди похилого віку **grey tsunami**, **silver striver**

Метонімія – це троп заснований на асоціації по суміжності замість назви одного предмету вживається назва іншого, пов'язаного з першим постійним внутрішнім або зовнішнім зв'язком [1, с. 11]

Метафора – приховане порівняння, засноване на асоціації за подібністю, здійснюване шляхом застосування назви одного предмета до іншого і виявляє таким чином яку-небудь важливу рису іншого [1, с. 9].

Зі структурної точки зору велика кількість нових словосполучень утворена за типовою моделлю прикметник+іменник, приміром, такі:

functional fitness – фізичні вправи, що включають рухи під час виконання щоденних завдань;

incidental fitness – умова бути фізично сильним та здоровим як результат активної щоденної рутини, таких як підйом по сходинках замість застосування ліфту;

impact exercise – діяльність, що об'єднує спортивну діяльність таку як біг на марафоні з роботою на робочому місці, що корисно для людей, що живуть на одній території;

collab house – великий дім в якому люди, які працюють у соціальному середовищі, живуть та працюють разом.

impressive yoga – різновид, що супроводжується релаксовими звуками та картинками;

словосполучення, що утворені шляхом метонімічного переносу значення

silver striver – хтось, хто продовжує працювати після того як вийшов на пенсію;

grey tsunami – велике число людей у світі в 21 столітті, які живуть довше або baby boomer генерація, що досягла похилого віку;

generation scroll, мемонім – спосіб, у який люди дивляться телевізор, читають новини переважно на комп'ютері або мобільному телефоні;

social bubble – маленька група людей, якій дозволяється бачити одне одного під час спрощення карантинних заходів під час COVID-19;

corona corridor – це територія, якою дозволяється подорожувати зокрема в пункт призначення зокрема під час спрощення карантинних заходів під час COVID 19;

словосполучення, що утворені шляхом метафоричного переносу значення

fitness snacking – постійне підтримування себе у формі шляхом виконня у короткі проміжки фізичних вправ;

ghost gear – приладдя для риболовлі, такі як сіті та вудочки, що заборонені в океані;

Отже, нова фразеологія охопила всі сфери людського буття та є головною у словотвірних процесах 2019-2023 років

Іншим важливим напрямом у словотворенні британської преси **словоскладання**

Superforecaster – *someone whose job is to predict what certain events or situations are going to be like in the future, and who can do this very accurately.*

Tradwife – *a woman who does not work outside the home and who believes that her needs are less important than those of her husband.*

Sandscaping – *the activity of adding a large amount of sand to an existing beach to try to prevent or reduce the erosion of the coastline.*

Вагоме місце у словотворенні неологізмів британської преси протягом 2019-2023 років займає словоскладання, проте воно поступається новій фразеології.

Телескопія також займає важливу роль у словотворенні британської преси.

Edupreneur – *an entrepreneur who works in the field of education.*

Janxiety – *feelings of unhappiness and worry that people often have at the beginning of a new year.*

Seacuteria – *an assortment of cold fish and shellfish, cooked or prepared in different ways.*

Twixmax – *the days between Christmas Day and New Year's Day.*

З наведених прикладів, що серед неологізмів британської преси телескопія також знайшла своє відображення.

Окрім словосполучень, телескопії та словоскладання серед неологізмів у британській пресі відіграє важливу роль аббревіація та афіксація [1, с. 10].

Абревіація та афіксація як способи словотворення англійських неологізмів також застосовуються в британській пресі. Проаналізувавши неологізми в британській пресі ми виявили наступну **аббревіацію**:

WASPI *abbreviation for Women Against State Pension Inequality: an organization of women born in the 1950s whose pensions were affected by a government decision to raise the retirement age for women from 60 to 65? Or one of the women thus affected* [4].

Цей неологізм пов'язаний з суспільно-політичним життям жінок.

EGOT – *the achievement of winning an Emmy (TV), a Grammy (music), an Oscar (film), and a Tony (theatre), the four major entertainment awards* [5].

Абревіацію EGOT ми віднесемо до повсякденного життя, оскільки людини працює та після роботи потребує розваг.

Специфічним видом скорочення виступає акронімізація, в результаті цього процесу спостерігаємо **акроніми**:

HIPPA – *abbreviation for high-intensity incidental physical activity: physical activity that is done as part of one's normal daily life and not as part of an exercise or fitness programme* [6].

FIRE – *abbreviation for financial independence, retire early: a way of life that involves working hard and saving as much money as possible during your 20s and 30s in order to be able to retire when you are in your 40s* [7].

Mamri – *abbreviation for middle-aged man with a running injury: a man who takes up running in middle age and suffers an injury, often due to his belief that he is fitter than he actually is* [8].

Абревіація Mamri є акронімом, оскільки складається з заголовних літер.

Конверсія Dooring – *a type of road traffic accident caused by someone in a car opening the door without checking it is safe to do so, causing a collision with another road user* [9].

Неологізм *dooring* утворився за допомогою конверсії.

Приклади афіксації також можна знайти серед неологізмів британської преси.

Smishing – *an attempt to trick someone into giving personal information by text message that would allow someone else to take money from them, for example by taking money out of their bank account* [10].

Sadfishing – *the practice of writing about one's unhappiness or emotional problems on social media, especially in a vague way, in order to attract attention and sympathetic responses* [11].

Textivism – *the use of text message to try to persuade people to act in a way that will achieve a particular result, usually a political or social one* [12].

Отже, для афіксації є характерне застосування суфіксального засобу словотворення.

Підсумовуючи все вищенаведене, у британській пресі динамічно з'являються нові слова, що примножує словниковий склад та обумовлює систематичну роботу для мовознавців у напрямі вивчення особливостей їх словотворення.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі

Основою творення англійських неологізмів у британській пресі є афіксація, словопоглинання (або телескопія), нова фразеологія, конверсія, розширення значення слова та аббревіація. У британській пресі 2019-2023 років переважають неологізми словосполучення та у їх кількість згідно з нашим дослідженням складає 76. Водночас у неологізмах британської преси виявлено телескопія (у кількості 35), словоскладання (20 неологізмів). У процесі словотворення нових слів також застосовується афіксація 16 слів, аббревіація 7 слів та скорочення 1, конверсія 1. Підсумовуючи, основним способом творення неологізмів британської преси протягом 2019-2023 нових слів у британській пресі є словосполучення. Перспективами подальших наукових досліджень є продовження вивчення словотвірних тенденцій у подальші роки.

Література

1. Андрусак І.В. Англійські неологізми кінця ХХ століття : автореф. дис. ... канд. філ. наук: 10.02.04. Київ, 2003. 14 с.
2. Holovina, O., Kamenova, D. (2021). Critical and logical thinking formation as the educational competence. *Philosophy, economics and law review*. Vol. 1. No. 2. P 78-91 [in English].
3. Maksymova, A., Syvak, T., Makarenko, L., Berdanova, O., Iyzefovych, V., Rachynska, O. Antonova, O. Public strategic management in Ukraine: innovative approaches to ensuring. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*. 2021. Vol. 24, Special Issue 1. p. 1-9 [in English].
4. The Sun, 24 November 2019 URL : <https://www.thesun.co.uk/> (дата звернення 15.03.2023)
5. **CNBC: Stock Markets, Business News, Financials, Earnings**, 21 February 2019. URL : <https://www.cnbc.com/united-kingdom/> (дата звернення 15.03.2023)
6. **Runner's World**, 4 March 2019 URL : <https://www.runnersworld.com/> (дата звернення 15.03.2023)
7. British Broadcasting Channel, 2 November 2018 URL : <https://www.bbc.com/> (дата звернення 15.03.2023)
8. **Runner's World** (forum), 4 June 2018 URL : <https://www.runnersworld.com/> (дата звернення 15.03.2023)
9. **Cyclingsavvy**, 29 August 2018 URL : <https://cyclingsavvy.org/> (дата звернення 15.03.2023)
10. **Cbsnews.com**, 24 January 2020 URL : <https://cbsnews.com> (дата звернення 15.03.2023)
11. **www.metro.co.uk**, 21 January 2019 URL : <https://www.metro.co.uk> (дата звернення 15.03.2023)
12. **Metro.co.uk**, 21 January 2019 URL : <https://www.metro.co.uk> (дата звернення 15.03.2023)

References

1. Andrusyak, I. (2003) *Angliyski neologizmy kintsya XX stolittya* [English neologisms of the late 20th century]. Kyiv.
2. Holovina, O., Kamenova, D. (2021). Critical and logical thinking formation as the educational competence. *Philosophy, economics and law review*, 1, 78-91 [in English].
3. Maksymova, A., Syvak, T., Makarenko, L., Berdanova, O., Iyzefovych, V., Rachynska, O. Antonova, O. (2021) Public strategic management in Ukraine: innovative approaches to ensuring. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*, 24, p. 1-9 [in English].
4. The Sun, 24 November 2019. URL : <https://www.thesun.co.uk/> (дата звернення 15.03.2023)
5. **CNBC: Stock Markets, Business News, Financials, Earnings**, 21 February 2019. URL : <https://www.cnbc.com/united-kingdom/> (дата звернення 15.03.2023)
6. **Runner's World**, 4 March 2019. URL : <https://www.runnersworld.com/> (дата звернення 15.03.2023)
7. British Broadcasting Channel, 2 November 2018. URL : <https://www.bbc.com/> (дата звернення 15.03.2023)
8. **Runner's World** (forum), 4 June 2018. URL : <https://www.runnersworld.com/>
9. **Cyclingsavvy**, 29 August 2018. URL : <https://cyclingsavvy.org/>
10. **Cbsnews.com**, 24 January 2020. URL : <https://cbsnews.com>
11. **www.metro.co.uk**, 21 January 2019. URL : <https://www.metro.co.uk>
12. **Metro.co.uk**, 21 January 2019. URL : <https://www.metro.co.uk>